

DOSTOSOWANIE WARUNKÓW I FORM EGZAMINU DO POTRZEB UCZNIÓW

Rola zespołów do spraw specjalnych potrzeb edukacyjnych w zakresie dostosowaniu warunków egzaminu.

Małgorzata Kowalczyk

doradca metodyczny

Radomskiego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli

malgorzata.kowalczyk@rodon.radom.pl

Opracowanie przygotowane we współpracy
z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną nr 3.

Dostosowanie warunków egzaminu gimnazjalnego dotyczy uczniów:

- posiadających opinię o specyficznych trudnościach w uczeniu się na podstawie opinii poradni psychologiczno- pedagogicznej
- chorych lub niesprawnych czasowo na podstawie zaświadczenia o stanie zdrowia wydanego przez lekarza,
- chorych posiadających orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania
- niepełnosprawnych na podstawie orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego (odpowiednie zestawy zadań lub arkusze egzaminacyjne dostosowane do rodzaju niepełnosprawności),

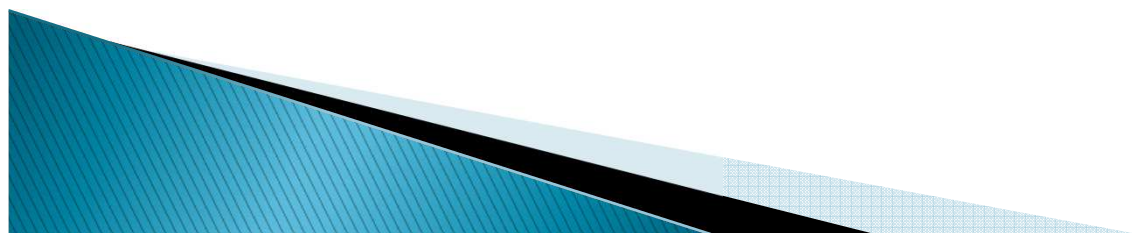
- ▶ którzy byli objęci pomocą psychologiczno – pedagogiczną z uwagi na trudności adaptacyjne związane z wcześniejszym kształceniem za granicą,
- ▶ uczniów z zaburzenia komunikacji językowej, lub uczniów z sytuacji kryzysowej lub traumatycznej - na podstawie opinii rady pedagogicznej.

- **Rada pedagogiczna** wskazuje sposób (sposoby) dostosowania warunków egzaminu do potrzeb i możliwości ucznia, które są wymienione w ***Komunikacie dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej z 31 sierpnia 2011 r. w sprawie sposobu dostosowania warunków i form przeprowadzania w roku szkolnym 2011/2012 sprawdzianu i egzaminu gimnazjalnego do potrzeb uczniów (słuchaczy) ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie oraz zagrożonych niedostosowaniem społecznym.***

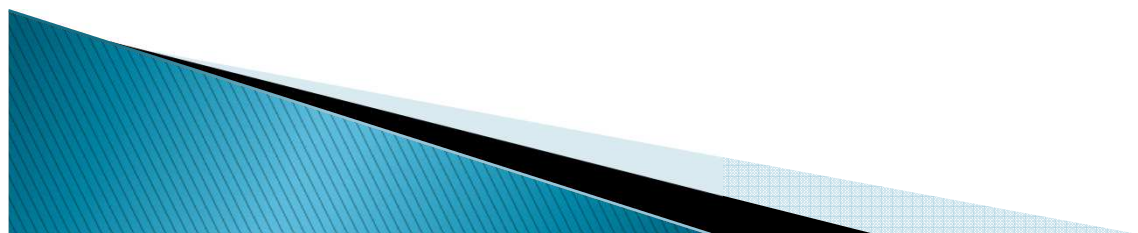

- ▶ Za dostosowanie warunków i form przeprowadzania sprawdzianu lub egzaminu gimnazjalnego jest **odpowiedzialny dyrektor** szkoły jako przewodniczący szkolnego zespołu egzaminacyjnego
- ▶ W przypadku rezygnacji z prawa do zdawania egzaminu w warunkach i formach dostosowanych do dysfunkcji ucznia (słuchacza) rodzic (prawny opiekun) ucznia lub słuchacz składa dyrektorowi szkoły pisemne oświadczenie o rezygnacji w terminie do dnia 15 października roku szkolnego, w którym uczeń (słuchacz) przystępuje do egzaminu.

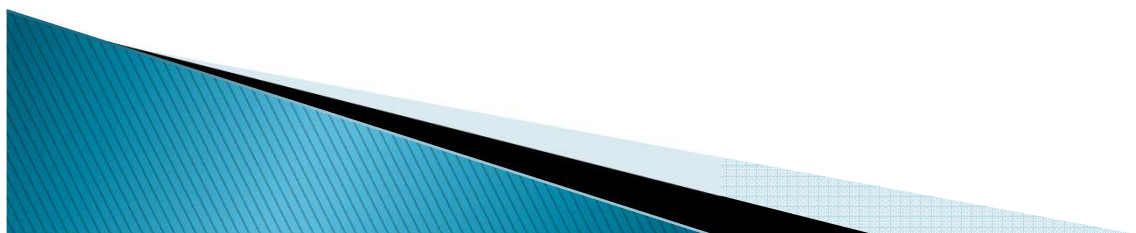
- Opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej, przedkłada się dyrektorowi szkoły, w terminie do dnia 15 października roku szkolnego, w którym uczeń (słuchacz) przystępuje do egzaminu.

W przypadkach losowych dokumenty uprawniające do dostosowania warunków lub form egzaminu rodzice (prawni opiekunowie) mogą przedstawić w terminie późniejszym, niezwłocznie po ich otrzymaniu.

- ▶ **Zmiana** dotyczy uczniów gimnazjalnych **nie posiadających opinii o trudnościach edukacyjnych uwarunkowanych specyficznymi problemami w uczeniu się**, u których nauczyciel lub specjalista prowadzący zajęcia z uczniem stwierdzi takie trudności.

Wówczas **po uzyskaniu zgody rodziców** ucznia nauczyciel bądź specjalista **zwraca się** z wnioskiem **do dyrektora** szkoły, który po zasięgnięciu **opinii rady pedagogicznej**, przekazuje wniosek wraz z uzasadnieniem do poradni psychologiczno-pedagogicznej informując o tym rodziców ucznia. Termin przedłożenia takiej opinii upływa w dniu **15 października** roku szkolnego.

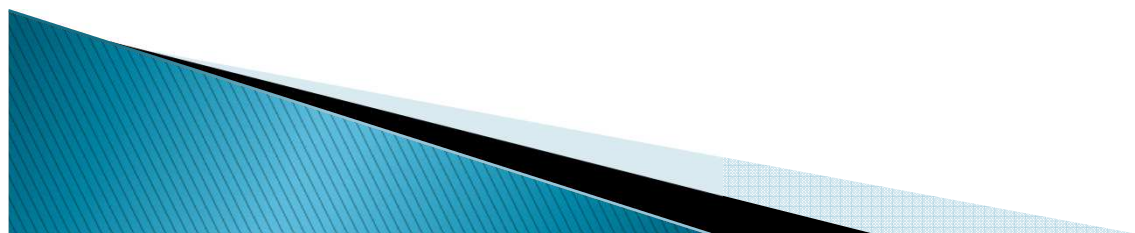

- **Zmiana** określa również iż zgodnie z Rozporządzeniem MEN z 17.11.2010 zmieniającego rozporządzenie w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych - **opinia poradni zachowuje swoją ważność na wszystkich etapach nauczania**
- ▶ Uczniowie chorzy lub czasowo niepełnosprawni mogą przystąpić do sprawdzianu lub egzaminu w warunkach odpowiednich ze względu na ich stan zdrowia **na podstawie zaświadczenia o stanie zdrowia wydanego przez lekarza.**

UCZNIOWIE NIESŁYSZĄCY, SŁABOSŁYSZĄCY

- ▶ Zestaw zadań dostosowany do dysfunkcji, z przedłużeniem czasu
- ▶ Zaznaczanie odpowiedzi do zadań zamkniętych bez przenoszenia na kartę odpowiedzi

UCZNIOWIE NIEWIDOMI

- Zestaw zadań dostosowany do dysfunkcji, z przedłużeniem czasu – zestaw w piśmie Braille'a, czarnodruk (w przypadku korzystania z pomocy nauczyciela wspomagającego) który odczytuje polecenia i zapisuje je, płyta CD z zestawem zadań z języka obcego z wydłużonymi przerwami na zapoznanie się z zadaniami.

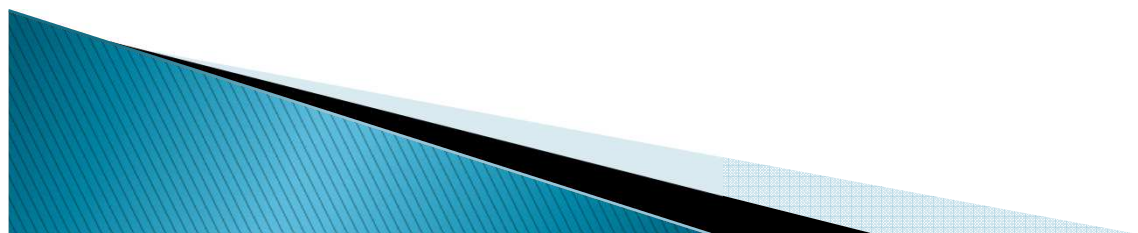
UCZNIOWIE SŁABOWIDZĄCY

- Zestaw zadań dostosowany do dysfunkcji uwzględniający przedłużenia czasu, powiększona czcionka, zestaw zadań na płycie CD – jeśli uczeń korzysta z komputera, zaznaczanie odpowiedzi w zestawie zadań, w przypadku korzystania z płyty CD w trakcie egzaminu z języka obcego z wydłużonymi przerwami na zapoznanie się z zadaniami, korzystanie z przyborów optycznych, odpowiednie oświetlenie.

UCZNIOWIE NIEPEŁNOSPRAWNI RUCHOWO I UCZNIOWIE Z CZASOWĄ NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ RĄK

Przedłużenie czasu, zaznaczanie odpowiedzi bez konieczności przenoszenia ich na kartę odpowiedzi, zapisywanie odpowiedzi na komputerze, korzystanie z pomocy nauczyciela wspomagającego, płyta CD do zestawu zadań z języka obcego z wydłużonymi przerwami sprawdzającymi rozumienie ze słuchu, dostosowanie miejsca pracy do dysfunkcji.

UCZNIOWIE Z AFAZJĄ – na podstawie orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego

- Przedłużenie czasu przeznaczonego na zdawanie egzaminów

Afazja – według definicji WHO to specyficzne zaburzenie rozwoju mowy i języka objawiające się zaburzeniem ekspresji mowy, zaburzeniem rozumienia mowy, lub łączące w sobie obie te trudności, spowodowane dysfunkcjami mózgu.

UCZNIOWIE Z UPOŚLEDZENIEM W STOPNIU LEKKIM

- zestaw zadań dostosowany do dysfunkcji uwzględniający przedłużenie czasu
- zaznaczanie odpowiedzi do zadań zamkniętych bez przenoszenia ich na kartę odpowiedzi
- zwolnienie z obowiązku przystąpienia do III części egzaminu na poziomie rozszerzonym. Uczniowie mogą jednak do egzaminu na poziomie rozszerzonym przystąpić na wniosek rodziców/prawnych opiekunów.

UCZNIOWIE Z AUTYZMEM W TYM Z ZESPOŁEM ASPERGERA

Korzystanie z pomocy nauczyciela wspomagającego przy odczytywaniu poleceń i tekstów przy oraz przy zapisywaniu odpowiedzi zdającego (możliwy wówczas gdy uczeń został wdrożony do takiej formy współpracy), obecność na sali członka zespołu z którym uczeń nawiązał (w toku nauki) właściwy kontakt emocjonalny, przedłużenie czasu, dostosowanie miejsca do dysfunkcji ucznia.

UCZNIOWIE Z PRZEWLEKŁYMI CHOROBYMI

(na podstawie orzeczenia o indywidualnym nauczaniu lub na podstawie zaświadczenia o stanie zdrowia wydanym przez lekarza)

- korzystanie z zaleconego przez lekarza sprzętu medycznego i leków koniecznych ze względu na chorobę
- dostosowanie warunków zdawania egzaminu do specyfiki choroby

UCZNIOWIE Z PRZEWLEKŁYMI CHOROBYMI

- ▶ przedłużenie czasu
- ▶ korzystanie z pomocy nauczyciela wspomagającego w pisaniu i czytaniu

UCZNIOWIE CHORZY LUB NIEPEŁNOSPRAWNI CZASOWO (zaświadczenie lekarskie)

- korzystanie z zaleconego przez lekarza sprzętu medycznego i leków koniecznych ze względu na chorobę
- dostosowanie warunków zdawania egzaminu do specyfiki choroby
- korzystanie z pomocy nauczyciela wspomagającego który zapisuje odpowiedzi zdającego (gdy uczeń nie może sam pisać)

UCZNIOWIE ZE SPECYFICZNYMI TRUDNOŚCIAMI W UCZENIU SIĘ

- zaznaczanie odpowiedzi do zadań zamkniętych w zestawie zadań bez przenoszenia ich na kartę odpowiedzi
- przedłużenie czasu
- zapisywanie odpowiedzi na komputerze
- korzystanie z pomocy nauczyciela wspomagając ego który zapisuje odpowiedzi słuchacza (wówczas gdy głębokość zaburzeń grafii uniemożliwia odczytanie pracy)

UCZNIOWIE ZE SPECYFICZNYMI TRUDNOŚCIAMI W UCZENIU SIĘ

- pomoc nauczyciela który przed przystąpieniem do pracy odczytuje głośno po kolei wszystkie teksty (w sytuacji gdy głęboka dysleksja uniemożliwia samodzielne czytanie i zrozumienie tekstu)
- zastosowanie szczegółowych kryteriów oceniania zadań otwartych z języka polskiego, języków obcych, matematyki.

UCZNIOWIE NIEDOSTOSOWANI SPOŁĘCZNIE LUB ZAGROŻENI NIEDOSTOSOWANIEM SPOŁĘCZNYM

- ▶ zapewnienie obecności specjalisty, pedagoga resocjalizacji, socjoterapeuty jeżeli jest to niezbędne do uzyskania właściwego kontaktu z uczniem. Osoba ta powinna wejść w skład zespołu nadzorującego.

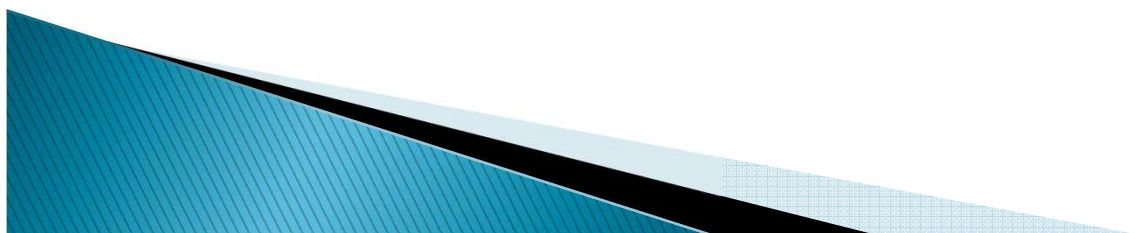

UCZNIOWIE NIEDOSTOSOWANI SPOŁECZNIE LUB ZAGROŻENI NIEDOSTOSOWANIEM SPOŁECZNYM

- ▶ przedłużenie czasu
- ▶ przystąpienie do egzaminu w oddzielnej sali.

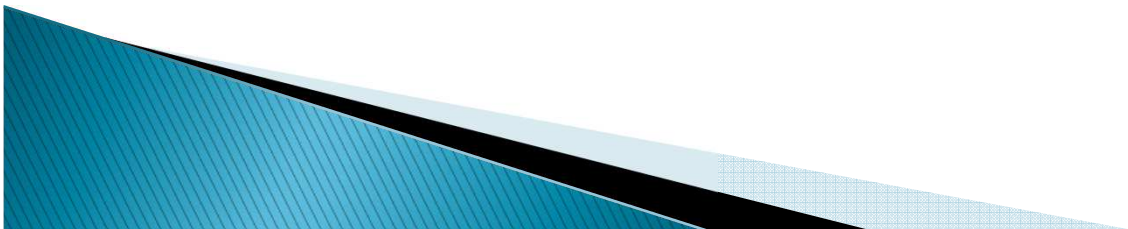

W roku szkolnym 2011/2012 uczniowie objęci pomocą psychologiczno-pedagogiczną w szkole ze względu na trudności adaptacyjne związane z wcześniejszym kształceniem za granicą, zaburzenia komunikacji językowej, lub ze względu na sytuację kryzysową lub traumatyczną mogą przystąpić do egzaminu w **warunkach dostosowanych do indywidualnych potrzeb edukacyjnych i możliwości psychofizycznych na podstawie pozytywnej opinii rady pedagogicznej**

UCZNIOWIE KTÓRZY ZNALEŻLI SIĘ W SYTUACJI KRYZYSOWEJ LUB TRAUMATYCZNEJ

- ▶ zapewnienie obecności specjalisty, jeżeli jest to niezbędne do uzyskania właściwego kontaktu z uczniem. Wymieniona osoba wchodzi w skład zespołu nadzorującego.
- ▶ przedłużenia czasu.
- ▶ przystąpienie do egzaminu w oddzielnej sali.

UCZNIOWIE KTÓRZY MAJĄ TRUDNOŚCI ADAPTACYJNE ZWIĄZANE Z WCZESNIEJSZYM KSZTAŁCENIEM ZA GRANICĄ

- przedłużenie czasu.
- przystąpienie do egzaminu w odrębnej sali.
- zastosowanie szczegółowych kryteriów oceniania zadań otwartych z języka polskiego (tak jak w grupie uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się)

UCZNIOWIE Z ZABURZENIAMI KOMUNIKACJI JĘZYKOWEJ

- ▶ przedłużenie czasu

▶ UCZNIOWIE Z ZABURZENIAMI SPRZĘŻONYMI

o niepełnosprawności sprzężonej mówimy wówczas gdy u ucznia niesłyszącego, słabosłyszącego, niewidomego, słabowidzącego, z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją, z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim, z autyzmem w tym z zespołem Aspergera, **występuje co najmniej jeszcze jedna z wymienionych niepełnosprawności**

- **UCZNIOWIE Z ZABURZENIAMI SPRZĘŻONYMI**

- Skorzystanie z dostosowań przewidzianych dla każdej z występujących u ucznia niepełnosprawności – wymaga to porozumienia z OKE
- Zwolnienie przez dyrektora właściwej OKE z obowiązku przystąpienia do egzaminu (na wniosek rodziców/prawnych opiekunów, pozytywnie zaopiniowany przez dyrektora szkoły.
- Uczniowie którzy z powodu swojej niepełnosprawności nie potrafią samodzielnie czytać i pisać, mogą być zwolnieni z przystąpienia egzaminu.

UWAGI SZCZEGÓŁOWE

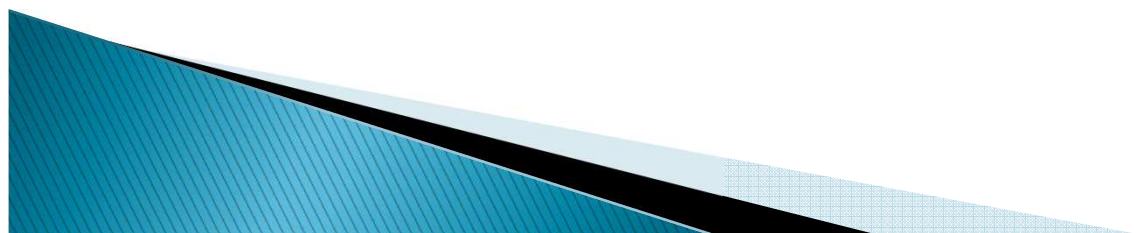
- ▶ Dla uczniów niepełnosprawnych należy zapewnić obecność specjalisty z zakresu danej niepełnosprawności: tyflop pedagoga, surdopedagoga, tłumacza języka migowego, pomoc w obsłudze specjalistycznego sprzętu i środków dydaktycznych.

- Dla uczniów niedostosowanych społecznie należy zapewnić obecność specjalisty z zakresu resocjalizacji lub socjoterapii – jeżeli jest to niezbędne do uzyskania kontaktu z uczniem.
- Egzamin powinien odbywać się w oddzielnej sali jeżeli uczeń korzysta:
 - z urządzeń technicznych
 - gdy korzysta z pomocy nauczyciela wspomagającego

- ▶ Możliwe jest przystąpienie do egzaminu w jednej sali przez kilku uczniów pod warunkiem że jego przebieg nie będzie zakłócony dla żadnego z uczniów. Wyjątek stanowi tu egzamin z różnych języków obcych. Ten egzamin nie może odbywać się dla kilku uczniów jednocześnie w jednym pomieszczeniu.

- ▶ Jeżeli uczeń korzysta z pomocy nauczyciela wspomagającego przebieg egzaminu musi być rejestrowany za pomocą urządzenia rejestrującego dźwięk. Zapis ten stanowi integralną część zestawu egzaminacyjnego.

- Rozporządzenie MEN z 30.04.2007 w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania egzaminów i sprawdzianów w szkołach publicznych
- Rozporządzenie MEN z 17.11.2010 zmieniające rozporządzenie w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania egzaminów i sprawdzianów w szkołach publicznych
- Komunikat dyrektora CKE z 31.08.2011 w sprawie sposobu dostosowywania warunków i form przeprowadzania w roku szkolnym 2011/2012 sprawdzianu i egzaminu dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi

